



Διαχειριστικές δράσεις για τη διευκόλυνση της
προσαρμογής του είδους *Falco eleonora** στην
κλιματική αλλαγή - LIFE13 NAT/GR/000909



Τίτλος: «Διαχειριστικές δράσεις για τη διευκόλυνση της προσαρμογής του είδους *Falco eleonorae** στην κλιματική αλλαγή»

Κωδικός: LIFE13 NAT/GR/000909

Προϋπολογισμός: 1.206.201 €

Συμμετοχή ΕΕ: 898.632 € (75%)

Διάρκεια: 01/08/2014 – 30/09/2018



Εταίροι:

Πανεπιστήμιο Πατρών
Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία (BirdLife Greece)
Nature Conservation Consultants ΕΠΕ

Συγχρηματοδότηση:

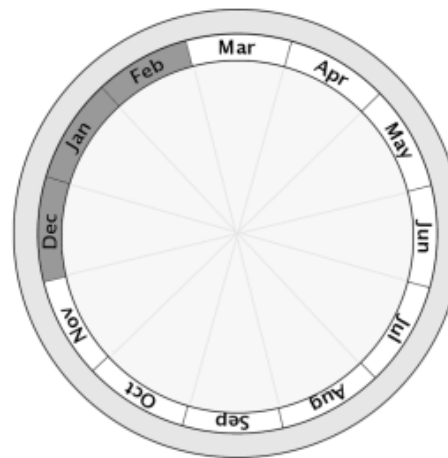
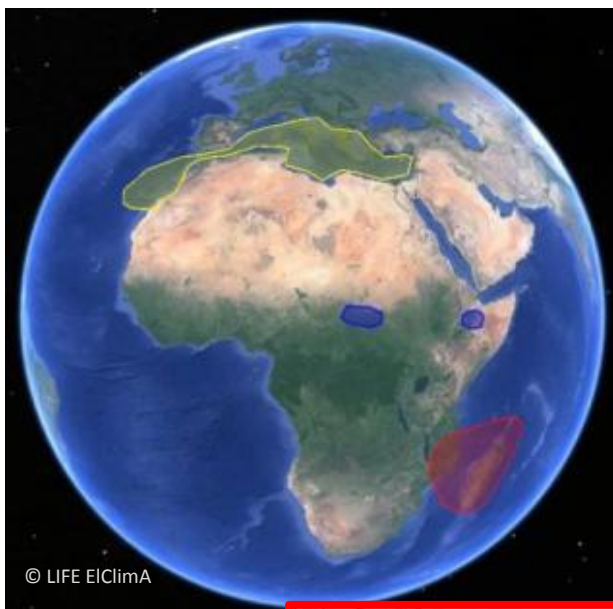
Πράσινο Ταμείο



Στόχοι

1. η βελτίωση της αναπαραγωγικής επιτυχίας του είδους
2. η βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του είδους στις περιοχές αναπαραγωγής και διαχείμασης

Ο κύκλος ζωής του Μαυροπετρίτη



Μεταναστευτικό είδος

Παγκόσμιος

πληθυσμός:

29.200-29.600

αναπαραγωγικά ώριμα
άτομα (85% στην
Ελλάδα)

Καθεστώς διατήρησης:

Μειωμένου
ενδιαφέροντος (Least
Concern)

Φιλοπατρία & μονογαμικότητα

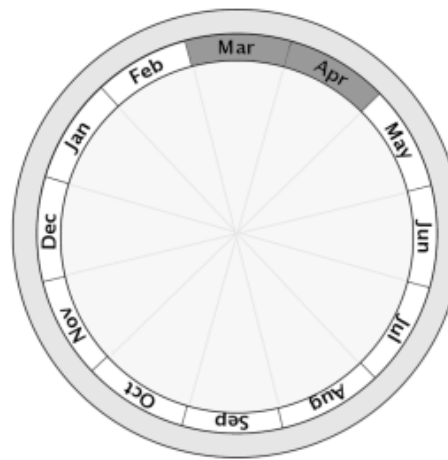
Αναπαραγ.επιτυχία

2-3 αβγά, 1-2 νεοσσοί

Διατροφή:

Έντομα, πουλιά

Ο κύκλος ζωής του Μαυροπετρίτη



Μεταναστευτικό είδος

Παγκόσμιος

πληθυσμός:

29.200-29.600

αναπαραγωγικά ώριμα
άτομα (85% στην
Ελλάδα)

Καθεστώς διατήρησης:

Μειωμένου
ενδιαφέροντος (Least
Concern)

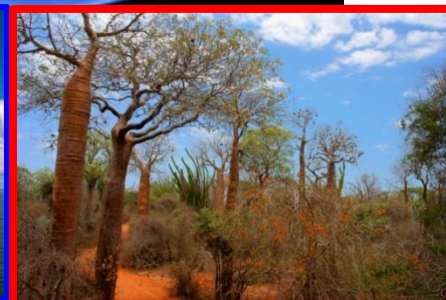
Φιλοπατρία & μονογαμικότητα

Αναπαραγ.επιτυχία

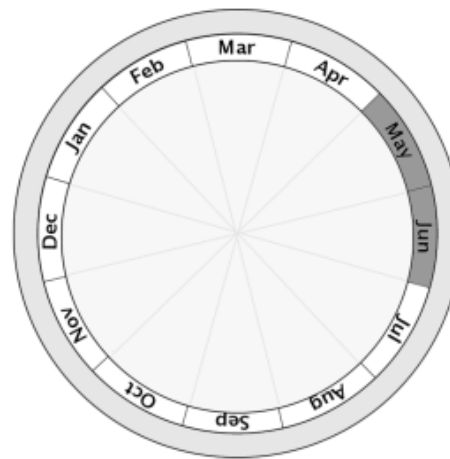
2-3 αβγά, 1-2 νεοσσοί

Διατροφή:

Έντομα, πουλιά



Ο κύκλος ζωής του Μαυροπετρίτη



Μεταναστευτικό είδος

Παγκόσμιος

πληθυσμός:

29.200-29.600

αναπαραγωγικά ώριμα
άτομα (85% στην
Ελλάδα)

Καθεστώς διατήρησης:

Μειωμένου
ενδιαφέροντος (Least
Concern)

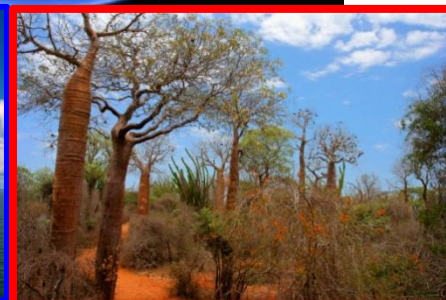
Φιλοπατρία & μονογαμικότητα

Αναπαραγ.επιτυχία

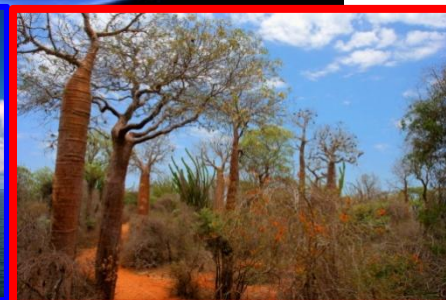
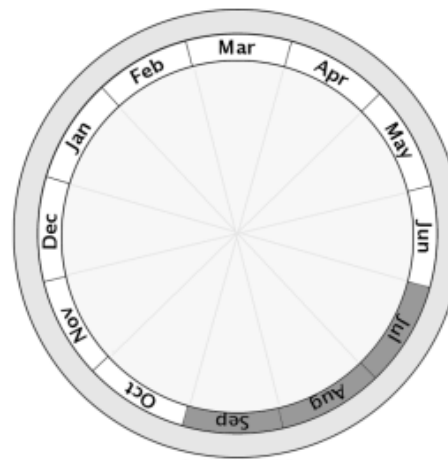
2-3 αβγά, 1-2 νεοσσοί

Διατροφή:

Έντομα, πουλιά



Ο κύκλος ζωής του Μαυροπετρίτη



Μεταναστευτικό είδος

Παγκόσμιος πληθυσμός:

29.200-29.600

αναπαραγωγικά ώριμα
άτομα (85% στην
Ελλάδα)

Καθεστώς διατήρησης:

Μειωμένου
ενδιαφέροντος (Least
Concern)

Φιλοπατρία & μονογαμικότητα

Αναπαραγ.επιτυχία

2-3 αβγά, 1-2 νεοσσοί

Διατροφή:

Έντομα, πουλιά

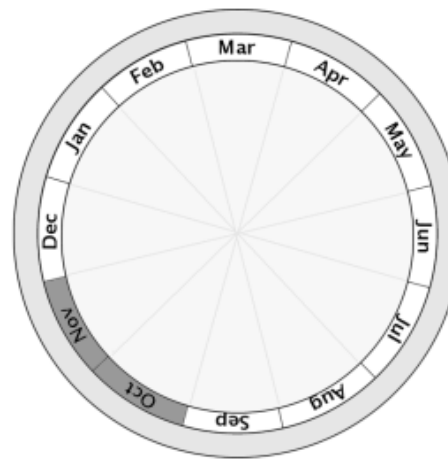
Ο κύκλος ζωής του Μαυροπετρίτη



© NCC



© LIFE EIClimA



Μεταναστευτικό είδος

Παγκόσμιος

πληθυσμός:

29.200-29.600

αναπαραγωγικά ώριμα
άτομα (85% στην
Ελλάδα)

Καθεστώς διατήρησης:

Μειωμένου

ενδιαφέροντος (Least
Concern)

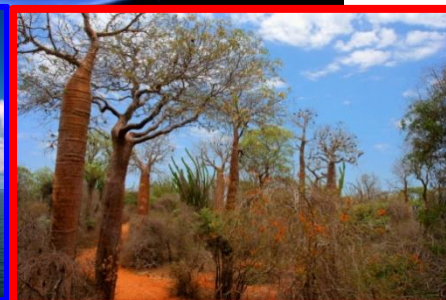
Φιλοπατρία & μονογαμικότητα

Αναπαραγ.επιτυχία

2-3 αβγά, 1-2 νεοσσοί

Διατροφή:

Έντομα, πουλιά



Ενδείξεις για την επίπτωση της κλιματικής αλλαγής

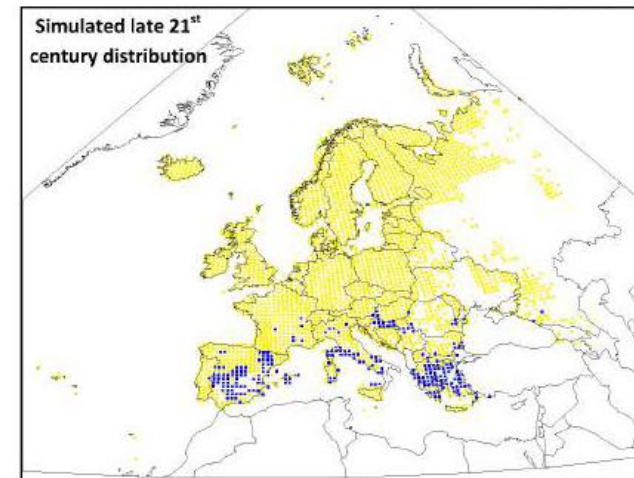
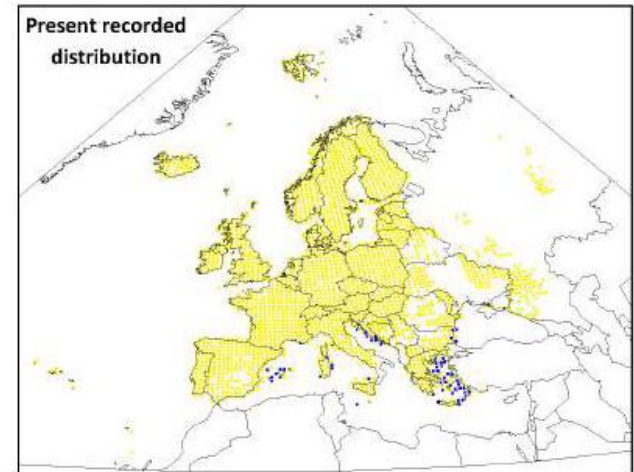
Ο Μαυροπετρίτης πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ως **βαρόμετρο των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα πουλιά**:

- ✓ Αποτελεί μεταναστευτικό είδος
- ✓ Τρέφεται με μεταναστευτικά πουλιά (συγχρονισμός αναπαραγωγικής περιόδου με διέλευση μεταναστευτικών πουλιών το φθινόπωρο από τις αποικίες)
- ✓ Οι αποικίες του εντοπίζονται σε άγονα νησιά της Μεσογείου

Πρόσφατα στοιχεία υποδηλώνουν μια μετατόπιση της κατανομής του είδους βορειότερα, σε συμφωνία με τις προβλέψεις του Κλιματικού Άτλαντα των Ευρωπαϊκών ειδών (Climatic Atlas of the European Birds).

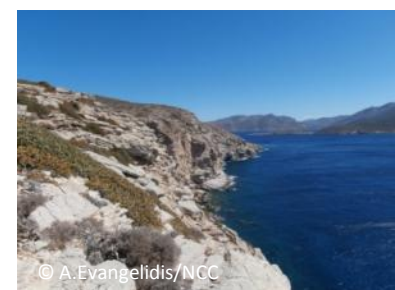
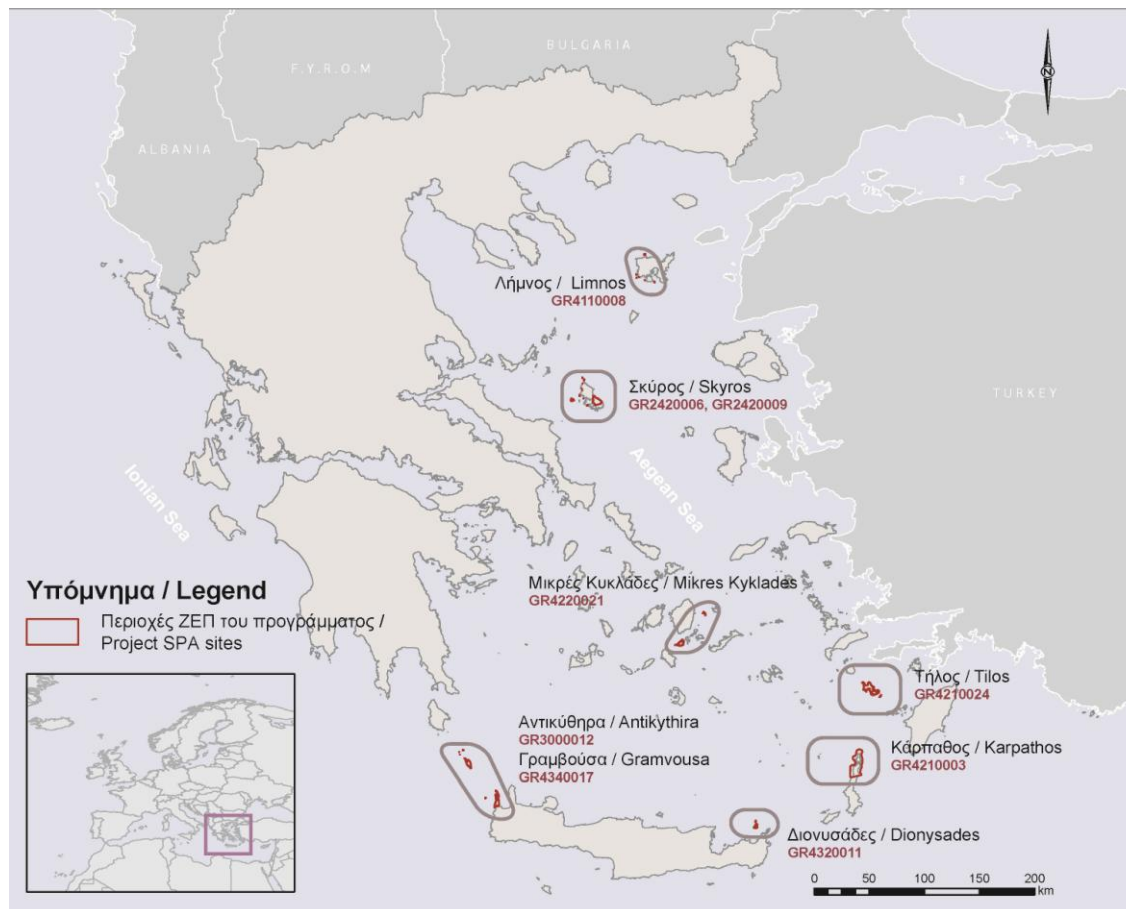
Αν και οι λόγοι για τη **μετατόπιση της κατανομής του προς το βορρά** παραμένουν αδιευκρίνιστοι, ενδεχομένως να συσχετίζονται με:

- ✓ Τη συνεχή αύξηση της μέγιστης θερμοκρασίας του αέρα στην ανατολική Μεσόγειο, γεγονός που επηρεάζει τη ρύθμιση της θερμοκρασίας των αβγών (μείωση γονιμότητας)
- ✓ Την απώλεια συγχρονισμού μεταξύ της αναπαραγωγικής περιόδου του είδους και της φαινολογίας της μετανάστευσης των πουλιών
- ✓ Την αυξημένη θήρευση από αρουραίους σε νότιες αποικίες



Adapted from Huntley et al. 2008: *Falco eleonorae*

Περιοχές μελέτης προγράμματος



Επίτευξη στόχων προγράμματος

Η διευκόλυνση της προσαρμογής του Μαυροπετρίτη στην κλιματική αλλαγή επιτυγχάνεται μέσω από μια σειρά διαχειριστικών δράσεων, ειδικά σχεδιασμένων για την αντιμετώπιση των απειλών που υφίσταται και αναμένεται να υποστεί το είδος.

Αύξηση θερμοκρασίας



Βελτίωση αναπαραγωγικού
ενδιαυτήματος – Κατασκευή
τεχνητών φωλιών



Θήρευση αβγών και
νεοσσών από αρουραίους



Εξάλειψη αρουραίων σε
αποικίες αναπαραγωγής



Μείωση διαθεσιμότητας
τροφής (μεταναστευτικών
πουλιών)



Δημιουργία όασης
ανεφοδιασμού για
μεταναστευτικά πουλιά



ΔΡΑΣΕΙΣ

- ☐ Προπαρασκευαστικές – A actions – 2 χρόνια
- ☐ Αγορά γης – B actions – 2 χρόνια
- ☐ Διαχειριστικές – C actions – 3 χρόνια
- ☐ Παρακολούθησης – D actions – 4 χρόνια
- ☐ Διάχυσης – E actions – 4 χρόνια
- ☐ Συντονισμού – F actions – 4 χρόνια

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

- ☐ Πανεπιστήμιο Πατρών: 3 μέλη ΔΕΠ, 5 ερευνητές
- ☐ Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία: 8 εργαζόμενοι, 8 εξωτερικοί συνεργάτες
- ☐ Nature Conservation Consultants: 8 εργαζόμενοι, 5 εξωτερικοί συνεργάτες
- ☐ Ορισμός υπευθύνου από κάθε εταίρο για κάθε κατηγορία δράσης

Επικαιροποίηση υφιστάμενης γνώσης



Απογραφή πληθυσμού και παρακολούθηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας σε αποικίες Μαυροπετρίτη

- ✓ Συλλογή δεδομένων αναφοράς για έλεγχο της αποτελεσματικότητας των διαχειριστικών δράσεων του προγράμματος
- ✓ Διερεύνηση τάσεων – σύγκριση με παρελθοντικά δεδομένα
- ✓ Προσδιορισμός παραγόντων που επηρεάζουν την κατανομή και την αναπαραγωγική επιτυχία του είδους
- ✓ Αξιολόγηση/πρόβλεψη επιπτώσεων κλιματικής αλλαγής



Απόκτηση νέων γνώσεων



Αξιολόγηση του πρότυπου ανεφοδιασμού των μεταναστευτικών πουλιών

- ✓ Μελέτη του πρότυπου ανεφοδιασμού των μεταναστευτικών πουλιών που σταθμεύουν στα Αντικύθηρα
- ✓ Προσδιορισμός παραγόντων που επηρεάζουν το πρότυπο ανεφοδιασμού των μεταναστευτικών πουλιών που σταθμεύουν στα Αντικύθηρα
- ✓ Διερεύνηση τάσεων – σύγκριση με παρελθοντικά δεδομένα
- ✓ Αξιολόγηση/πρόβλεψη επιπτώσεων κλιματικής αλλαγής

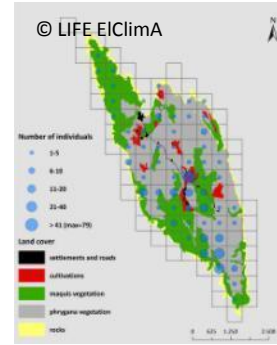
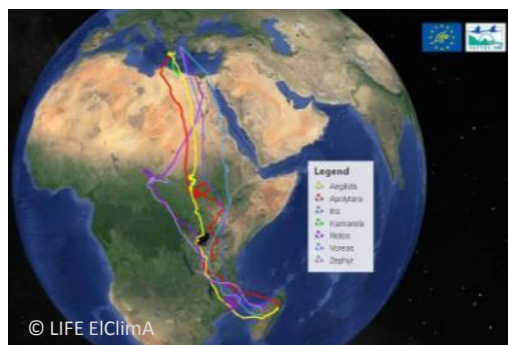


Απόκτηση νέων
γνώσεων



Προσδιορισμός και αξιολόγηση
πεδίων των τροφοληψίας του
Μαυροπετρίτη

- ✓ Προσδιορισμός πεδίων τροφοληψίας
- ✓ Αξιολόγηση πιέσεων/απειλών
- ✓ Διατύπωση διαχειριστικών μέτρων



Προπαρασκευαστικές δράσεις

Κατάρτιση επιχειρησιακών
σχεδίων



Επιχειρησιακός σχεδιασμός
διαχειριστικών δράσεων



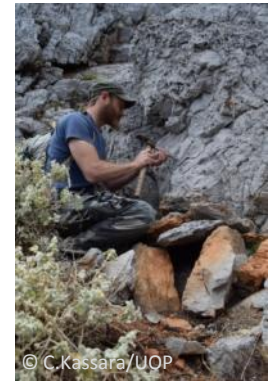
Αντιμετώπιση κινδύνου θήρευσης αβγών και νεοσσών από αρουραίους

Δράσεις εξάλειψης σε 2 περιοχές μελέτης (Μικρές Κυκλάδες, Διονυσάδες), έκτασης 705 εκταρίων, παράλληλα με **δράσεις ενημέρωσης του κοινού** για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των επεμβάσεων.



Βελτίωση αναπαραγωγικού ενδιαιτήματος
ενόψει της αύξησης της θερμοκρασίας

Κατασκευή 1.000 τεχνητών φωλιών σε 7 νησίδες σε 4 περιοχές μελέτης
(Σκύρος, Μάκαρες, Αντικύθηρα, Διονυσάδες)



Διατήρηση διαθεσιμότητας τροφής

Αγορά γης έκτασης 1 εκταρίου στα Αντικύθηρα για φυτεύσεις – δημιουργία όασης ανεφοδιασμού



Δράσεις ευαισθητοποίησης & δικτύωσης

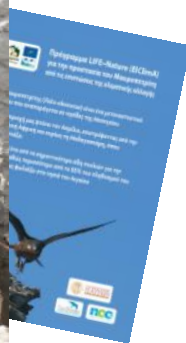
- ✓ Ενίσχυση ενημέρωσης κοινού για την οικολογία του Μαυροπετρίτη και τις απειλές που αντιμετωπίζει.
- ✓ Δημοσιοποίηση προγράμματος
- ✓ Προώθηση Δικτύου ΦΥΣΗ 2000 και του χρηματοδοτικού μέσου LIFE για την προστασία του περιβάλλοντος
- ✓ Μεταφορά τεχνογνωσίας

Ιστοσελίδα και κοινωνικά δίκτυα



www.lifefalcoeleonorae.gr/gr
www.facebook.com/lifeelclima

Υλικό διανομής



Ετήσιο newsletter



Ειδικές εκδόσεις



Συμμετοχή σε επιστημονικά συνέδρια

Δελτία τύπου, ραδιοφωνικές συνεντεύξεις

Δράσεις ευαισθητοποίησης & δικτύωσης

Πακέτο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης



© E.Panoriou/HOS



© E.Panoriou/HOS



© E.Panoriou/HOS



© E.Panoriou/HOS

Δράσεις ευαισθητοποίησης & δικτύωσης



Συνεργασία με άλλα προγράμματα LIFE



Συνεργασία με αρμόδιους φορείς
για ενίσχυση θεσμικού πλαισίου
προστασίας περιοχών μελέτης



Αποτελεσματικότητα
διαχειριστικών δράσεων



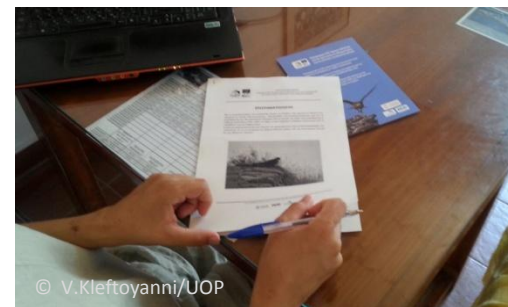
Παρακολούθηση αναπαραγωγικής
επιτυχίας – Σύγκριση με δεδομένα
αναφοράς

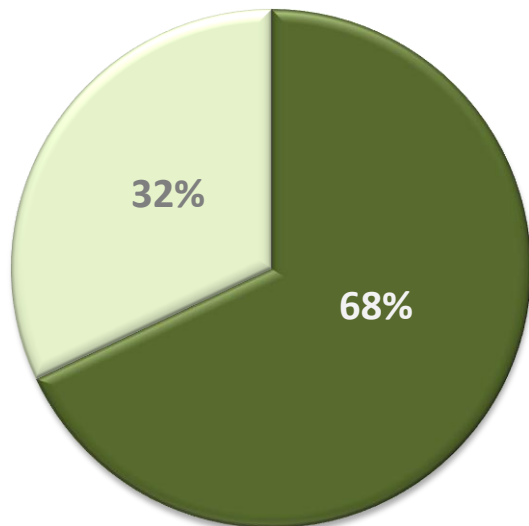


Κοινωνικο-οικονομικός αντίκτυπος
προγράμματος



Κοινωνική έρευνα
(ερωτηματολόγια, 2 φάσεις)



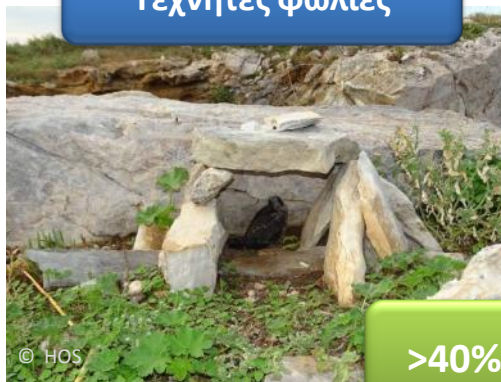


Εξάλειψη αρουραίων



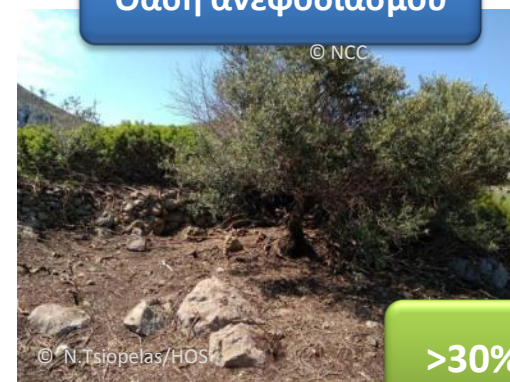
>70%

Τεχνητές φωλιές



>40%

Όαση ανεφοδιασμού



>30%

Συγγραφή πρότασης

- ✓ Επιλογή εταίρων – Εμπειρία/Τεχνογνωσία/Διεπιστημονικότητα
- ✓ Χρόνος για προετοιμασία πρότασης
- ✓ Περιγραφή απειλών – Σύνδεση με στόχους στρατηγικής ΕΕ
- ✓ Οργανόγραμμα – Συμμετοχή αρμόδιων φορέων
- ✓ Χρονοδιάγραμμα – παραδοτέα – ορόσημα
- ✓ Εσωτερικοί κανονισμοί ΕΛΚΕ vs Common provisions

Υλοποίηση προγράμματος

- ✓ Απρόβλεπτα (π.χ. καιρικές συνθήκες, μεθοδολογία) – χρονοδιάγραμμα/plan B
- ✓ Γραφειοκρατικά κωλύματα (π.χ. αγορά γης, αγορά αυτοκινήτου)

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

www.lifefalcoeleonora.gr

[f /lifeelclima](https://www.facebook.com/lifeelclima)